

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
KOROŠKI SLOVENEK
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Podpiranje ljudi.

Podpiranje ljudi, ki baje nimajo dela, vzbuja resne pomisleke. Menda se podpira preveč ljudi, ki podpore niso potrebni in morebiti je niso vredni. Zlasti se nam morajo vzbujati pomisleki, ker mora to podporo nekdo plačevati! Delavec, ki se trudi za delom, plačuje velik del te podpore. Slovenski zidarski delavec v Celovcu nam je dejal: „Jaz še ves čas po vojni niti en dan nisem bil brez dela; človek mora pač za vsako delo prijeti. Glejte, popravljali smo pri neki hiši stranišča, pa nekateri ljudje niso hoteli v greznice.“ Mar naj to delo naredi mojster sam? Znano je, da si nihče ne upa javno grajati, da po dogovoru še letos aprila meseca zidarji niso hoteli delati, češ, da jim je ljubše dobavati še podporo, kakor prijemati se dela, ki se morebiti le še vsled mraza za nekaj časa ustavi. Na tisoče ljudi je tako skozi tedne dobivalo podporo, ko je že delo nanje čakalo.

2. novembra se je na zborovanju delavske zbornice v Celovcu govorilo tudi o tem vprašanju zlasti radi tega, ker se je s to podporo na Koroškem izredno slabo gospodarilo in je ministrstvo naročilo, da se mora strogo varčevati. V Inomostu je bilo pri obračunu pri podporah za brezdelne pribitka 246.000 S, pri zaslinih podporah 90.000 S primanjkljaja. V Solnogradu je bilo pri brezdelnih pribitka 345 tisoč S, pri zaslinih podporah 21.000 S primanjkljaja; na Dunaju je bilo pri brezdelnih pribitka 11.000.000 S, pri zaslinih podporah primanjkljaja 7.000.000 S. Torej tudi Dunaj ne vsipa denarja ljudem, ki do njega nimajo pravice in podpore niso potrebni, ker ve, da, če primanjkuje, bo moral doplačevati delovni tovariš za lenuha, morebiti potepuha. Tudi delavec uvideva, da podpora ne žene človeka za delom in kruhom. Pomoči je treba samo tam, kjer si človek sam ne more več pomagati. V Celovcu pa je bilo pri obračunu pri brezdelnih primanjkljaja 506.000 S in pri zaslinem podpiranju 504.000 S! Računski sklep je moral biti tako slab, ker baje v Celovcu dobivajo podporo nekateri brezdelni že neprestano od leta 1925 sem, kar je proti postavi; zaslinna podpora se nekaterim plačuje že 2000 dni, kar je tudi proti postavi. Poletni delavci: zidarji, pleskarji, uslužbenci na letoviških služijah v letu sploh samo 22 tednov in v tem času vplačajo za brezdelnost 80 do 100 S, potem pa skozi vse ostalo leto sprejmejo podpore 3 do 400 S. Takšno zavarovanje je seve nesmiselno. Tako postanejo ljudje državni penzionisti in sicer v mladih letih, ko sicer še nihče ne dobiva penzije.

Strokovnjaki opozarjajo, da je treba poleg zavarovanja za brezposelnost posredovalnic za delo. Imamo take posredovalnice, ali v Celovcu se menda zanje nihče preveč ne zmeni, in stvar ostaja na papirju. Posredovalnice naj dajo ljudem, ki hočejo podpore za brezdelnost, dela in ne denarja, pa jih bo manj prihajalo in ne bodo nastajali takšni primanjkljaji. K županu v Grabštanju je prišla začetkom oktobra po potrdilo, da nima dela in dobi podporo za brezdelne, gospodična, hčer železničarja, v lakstih čevljkah! Župan ji je povedal, da zdaj za pobiranje krompirja kmetje potrebujejo delavke. Prišla je še enkrat, prišla tretjič, a župan ni podpiral. Ni verjetno, da bi bila potem šla na polje, a menda se je le začela sramovati, da se hoče pustiti vzdržavati od delavcev, ki trdo delajo in doplačujejo od pičlega zaslužka čisto za ljudi, ki podpore niso potrebni.

Monsignore Valentin Podgorc — stolni kanonik.

Rajni gospod stolni kanonik in prelat dr. Martin Ehrlich je dobil svojega naslednika v osebi monsignorja Valentina Podgorca. V sredo dne 20. novembra je izvršil obred slovesne inštalacije sam prevzvišeni g. knezoškof. Napolnjeni stoli in prostori pred glavnim oltarjem praznično odete stolne cerkve so pričali, da prevzema dostojanstvo stolnega kapitularja osebnost, ki ni neznana v katoliški javnosti. Pa tudi v širših krogih političnega, kulturnega in gospodarskega življenja je ime Podgorc na dobrem glasu. Po vsem mestu je znan in priznan pridigar pri sv. Duhu, mnogoletni vzgojitelj in profesor na zasebnem učiteljskem celovških Uršulink, ugledni, izkušeni svetovalec v deželnem kulturnem svetu, vzorni delavec in organizator na socijalnem in gospodarskem polju.

Predvsem pa so prišli in še prihajajo sadovi njegovega delovanja na vseh teh poljih v prid verskemu, kulturnemu in gospodarskemu življenju koroških Slovencev. Razmeroma dolga doba 39 duhovniških let je sijajen dokaz in izraz neumornega delovanja sedaj 62 let starega, pa še vedno mladeniško čilega dostojanstvenika za versko in нравno obnovo našega naroda. Začel je to svoje delovanje kot kaplan v Pliberku in ga nadaljeval v vseh naslednjih letih do današnjega dne v dušnopastirskem delu, v govorjenih in pisanih besedi. V nešteti člankih je vzpodbujal verno ljudstvo k živemu verskemu življenju. Kot tajnik Mohorjeve družbe je dal svojemu ljudstvu dragoceno knjigo „Slovenski Goffine“, molitvenika „Evangeljska zakladnica“ in „Sveta maša“ itd. Naš verski list „Nedelja“ ima njega za lastnika in najmlajvejšega sotrudnika.

Tudi v kulturnem in gospodarskem življenju našega naroda so neizbrisljivi sledovi Podgorčevega dela. Na mnogobrojnih shodih in prireditvah je nastopal kot govornik in zagovornik ljudske izobrazbe. Še več kakor z govorno je v tem oziru deloval s pisano besedo kot sotrudnik skoroda vseh naših listov in revij. Našemu listu je zvest in zanesljiv svetovalec, sotrudnik in poročevalec na polju narodnega gospodarstva. O pomembnosti Podgorčevega delovanja na gospodarskem in združnem polju piše brez razloga „Kärntner Tagblatt“ dne 20. nov. t. l.: „Če koroški Slovenci v tem oziru (na združnem polju) prednjačijo pred kmeti v nemškem delu dežele, je to pač brezdvomno v veliki meri zaslugi novega stolnega kapitularja.“ Stolni kanonik msgr. Podgorc ni samo zaslužni, dolgoletni načelnik celovškega hranilnega in posojilnega društva, temveč tudi ustanovitelj marsikaterih posojilnic v slovenskem delu Koroške. Pozabiti tudi ne smemo, da je impozantna zadruga in združna hiša v Sinči vasi Podgorčeva ustanova. Kdor zna ceniti pomen in važnost združnega gibanja, bo znal ceniti tudi pomen in važnost tozadevnega truda in dela stolnega kanonika. Nikakor pa nečemo trditi, da smo s tem našli vse dokaze za dejstvo, da je duhovnik, kulturni in gospodarski delavec msgr. Podgorc velik dobrotnik svojega naroda.

Iz srca se veselimo, da je našlo njegovo delo to priznanje, ki se izraža v podelitvi novega dostojanstva. Iz srca častitamo, navdušeno kličemo: Na mnoga leta! Upamo in prosimo, da nam ostane novi stolni kanonik tudi zanaprej očetovski prijatelj in svetovalec, neumorni voditelj in buditelj na verskem, kulturnem, socijalnem in gospodarskem polju.

Sestanek gorjanskih kmetov.

Na seji deželnega kulturnega sveta dne 10. oktobra 1929 se je poročalo, da je agrarno-politični odsek sklenil, da mora vlada uvaževati sklepe gorjanskih kmetov. Ti so zborovali 1. oktobra 1928 v Gradcu. Da seznanimo naše čitatelje s temi sklepi, jih priobčujemo v dopolnilo poročila o seji dež. kult. sveta.

1. Česa je treba, da se kmet brani zadoženja?

Naj se povsod uvede postava, da se mlademu posetniku, ko prevzame posestvo, ne sme nalagati več dolgov, nego zamore obrestovati in odplačati: Anerbenrecht ali Höferrecht se ta red imenuje. (Na Koroškem je že v veljavi, ali izvaja se ne.) Naj se zadoženju določi v vseh slučajih, ko posestvo prehaja med živimi, neka meja. Ko posestvo prevzame član rodbine, naj se popuste pristojbine. Naj se postavno poskrbi, da kmet ne ostane nezavarovan proti požaru. Naturalna zavarovanja naj se podpirajo in pospešujejo, previsoka ali prenizka zavarovanja naj se zabranijo. V slučaju nesreče naj se zopetno podpirajo z javnimi sredstvi.

2. Da gorjansko gospodarstvo ne bo pasivno,

naj se zavarujejo primerne stalne cene za glavne pridelke: govejo živino, konje, drobnico, les, mleko in mlečne izdelke. Treba je primerne carine, treba je urediti uvoz po tržnih razmerah, treba je carinske zveze z Nemčijo. Z državno pomočjo naj se vpostavi pri splošni zvezi zadrug urad, ki naj urejuje cene in pripomoče, da se vsako blago spravi na pravi kraj. Kjer je treba kmečka posestva vzdržati in zboljšati, naj daje država brezobrestna posojila. Naj se olajšajo davki, zlasti dohodninski davek, davek na blagovni promet in rentni davek. Naj se jemlje ozir na družine s številnimi otroci. Da se razbremeni gospodarstvo, naj država prevzame pota in uredi za spravlanje lesa potrebne naprave. Na postranskih železnicah naj se zniža voznina za najvažnejše potreščine in najvažnejše pridelke.

POLITIČNI PREGLED

Okrog ustavne reforme. V zvezi z njo je volilna reforma. Po dosedanjih vesteh namepravajo razdeliti Koroško na 4 okrožja in prideliti seveda vsakemu volilnemu okrožju nekaj Slovencev. V prvem volilnem postopanju bi se volilo v 30 volilnih okrožjih 30 poslancev, ostali pa v drugem in tretjem volilnem postopanju. Po sedanjem razmerju glasov pri prvem volilnem postopanju na Koroškem niti en kandidat ne bo izvoljen. Sicer pa je to šele eden starih prejšnjih načrtov, o katerem se bo še temeljito razpravljalo. Zanimivo je, da heimwehr ni več proti znižanju mandatov v deželah, kršč. soc. pa sploh pravijo, da je dosednji volilni red boljši od novega načrta. — Zvezni kancler Schober je izjavil, da novi osnutek ustavne reforme ne vsebuje ničesar, kar ne bi bilo združljivo z načeli prave demokracije. Glede notranje razorožitve je izjavil, da je treba najprej zagotoviti reformo in ojačiti državno avtoriteto, nakar bo sledilo ostalo. Njegovo naziranje je bilo vedno, da sme nositi orožje samo armada, orožništvo in policija. Razna društva, ki rada nosijo uniformo, niso sama po sebi nevarna s pogojem, da so neoborožena. Zanimiva je vest, da namerava vlada pretvoriti heimwehr v strelska in veteranska društva. — V angleški zbornici je bilo stavljeno novo vprašanje o položaju v Avstriji. Hen-

derson je odgovoril, da pozna angleški poslanik na Dunaju stališče angleške vlade in jo stalno obvešča o dogodkih v Avstriji. — Splošno se opaža, da se heimwehr umika in da bo priznala dogovor med strankami glede ustavne reforme. Parlament bo pač sprejel točke, o katerih je prišlo do sporazuma z opozicijo, ostale pa sploh ne pridejo na dnevni red.

Društvo za proučevanje manjšinskih vprašanj. V Pragi je bilo ustanovljeno češkoslovaško društvo za proučevanje manjšinskih vprašanj. Za predsednika je bil izvoljen bivši minister Krofta. Društvo bo proučevalo vprašanja, ki so v zvezi z življenjem in s težnjami narodnih manjšin. Manjšinska vprašanja bo proučevalo zgolj znanstveno in se ne bo vmešavalo v ukrepe, ki jih bo v tem pogledu odredila državna oblast.

Predsedniške volitve v Mehiki. Vršile so se dne 17. t. m. in je dobil veliko večino vladni kandidat Pascual Ortiz Rubio. Skoro povsod je prišlo do streljanja in napadanja volilnih prostorov, katerih mnogi so bili demolirani navzlic obsežnim varnostnim odredbam. V Mehiko City je bilo ubitih 7 oseb. V Veracruzu so bili 4 mrtvi, razen tega pa so množice linčale neko osebo. Poroča se tudi o enem mrtvem v Cordobi. Vsega skupaj je bilo 19 mrtvih in več sto ranjenih, med njimi v Mehiko City 22 in v Tampcu 16. Premagana opozicija dolži vlado, da je ovirala svobodno glasovanje. Novi predsednik pripada narodni revolucionarni stranki in je pristaš politike osebne diktature, kakršno sta vodila Obregon in Calles. Do sedaj je bil minister in guverner ter poslanik v Berlinu in Braziliji. Njegov program se sklada s politiko Mehike v zadnjih letih.

Politične vesti. Italijanski poslanik je vložil pri romunski vladi protest proti pisavi romunskega tiska, ki preostro odgovarja italijanskemu tisku. Romunski zunanji minister je odgovoril, da je romunski tisk svoboden in da piše po lastni presoji, dočim se to za italijanski tisk ne more reči. Italijanski tisk napada Romunijo, čeprav je znano, da sme pisati samo to, kar se odredi od fašističnega vodstva. — Bolgarski vladi je bilo sporočeno, da ima plačevati vojno odškodnino v 37 letnih obrokih po 12 in pol milijona zlatih frankov. Če nato ne pristane, bo uveljavljen načrt strokovnjaške komisije, ki določa 37 obrokov po 15 milijonov. Vlada je nato odredila demonstracije kot protest proti višini reparacij, ki ne odgovarjajo dejanskemu gospodarskemu položaju Bolgarske. Prebivalstvo je demonstriralo pred angleškim, francoskim in jugoslovanskim poslaštvo. Žrtev demonstracij je več ranjenih dijakov. Angleška in francoska vlada sta vložili proteste. — Pretekli teden so se pričela v Parizu pogajanja glede saarskega ozemlja. Francoska vlada predlaga naslednjo rešitev: Ustanovi naj se francosko-nemško saarsko društvo

za izkoriščanje tamošnjih rudnikov in za izvoz premoga v inozemstvo. Saarski kotlini bi veliko škodilo, ako se ji zapre nemška meja. Zato bo društvo zahtevalo, naj ostane sedanj položaj do leta 1935, nato pa se uredi tako, da bo zadovoljilo vse tri zainteresirane dele, to je Francijo, Nemčijo in Saarsko kotlino. — Varšavska komunistična omladina je za prvo obletnico komun. internacionale pripravila obširne demonstracije in stavke. Policija pa je te demonstracije v kali zadušila ter aretirala več voditeljev komunistične omladine. Zvečer je skupini kakih 600 omladinskih komunistov uspelo prirediti v varšavskih predmestjih manjše demonstracije. Ko je policija razganjala demonstrante, je bilo oddanih nekaj strellov. En mimoidoči je bil ubit, dva demonstranta pa sta bila ranjena. Aretiranih je bilo preko 60 oseb. — Boji na daljnem vzhodu se nadaljujejo. Pri Mančuliji je bila huda topovska bitka med Rusi in Kitajci. Rusi so obstreljevali kitajske jarke. Sovjetski letalci so uničili kolodvor v Daljnem Noru. Dalje so Rusi po hudih bojih, pri katerih je padlo 2000 Kitajcev, zavzeli Dalajnora in Mančuli. Na vzhodni fronti so ruske čete na več krajih prekoračile kitajsko mejo.

DOMAČE NOVICE

Borovlje. (Občinska seja dne 19. XI. 1929.) Iz poročil župana je razvidno, da je dolgoletni obč. svetnik gosp. Jaklič odložil svoje mesto vsled bolezni. Za namestnika v obč. svet se izvoli gosp. Legat. — Vsled odloka dež. vlade je obč. primorana prispevati za sem pristojnega in na Dunaju stanujočega Ignaca Hojnika mesečno 10 S. — Deželni kulturni svet hoče, da se preskrbita premirana bika, eden za Borovlje in eden za Kožentavro. Sklene se, da se za Borovlje počaka do prihodnjega leta, ker je upanje, da ga do tega časa zredi tukajšnji posestnik. — Dovolj se prispevek 27 S za prevoz Maks Jožefa v bolnico. — Istotako se dovoli 200 S kot prispevek za zdravljenje za Pavlino Esterle. — Na glavni šoli se vpelje izposojevanje šolskih knjig. Vsak šolar bo plačal za posojilo knjige petino tega, kar stane. V ta namen se najame posojilo 5000 S in je izračunano, da se bo to amortiziralo v petih letih. — Glede prispevka k nameravani novi cesti Borovlje—Bajtiše se razpravlja na obč. seji že četrtič. Morda se bo z delom prihodnje leto vendar pričelo. K temu bi prispevala naša občina približno 26.000 S, Sele 12.600 S in Voigt ter Hollenburg skupno 101.000 S. — Nato se reši več prošelj za sprejem v obč. pristojnost. — Sklene se, da se podaljša in izdela cesta, ki bo šla od Kolodvorske ceste mimo Janežiča do Jarica. V ta namen naj se stopi v stik z dotičnimi posestniki glede zemljišča. — Socher Valentin prosi, da bi smel napeljati vodovod k

svoji hiši. Ker je dotično posestvo že v obč. Medborovnica in je v suhih letih že sedaj pomanjkanje vode, se odkloni. — Nato se še reši nekaj prošelj ubožnega odseka. — Končno poroča župan, da je v obč. ubožnici danes umrl Jurij Varh. Rajni je bil svoj čas župan v Podlublju in je prešel končno vsled nesreč v oskrbo občine.

Kazaze. (Bolehanje.) Par let sem bil nemaren za poročanje, a obljubim, da se — ne bom poboljšal. V zadnjem dopisu sem naštel iz mrtvaške matice bolezni in nezgode, ki so spravile ljudi smrti pod koso in v grob ali brez groba na oni svet. Danes se ozrimo še na živve. Naštel sem 10 bolnih na odprtini noge, vmes 4 moške, ki trpijo hude bolečine zlasti ponoči. (Hodil je tod sicer zdravnik, ki je trpinom priporočal kopeli, a ni bilo uspeha.) Nezgod je bilo dosti: neka ženska se je s srpom vrezala v nogo, druga je spodrsnila in se vrezala v roko, tretja zopet padla pri žetvi trave preko skale v Dravo, da so jo morali vleči po lestvi navzgor. Kmet vdovec je padel na skednju, sicer ne visoko, vendar tako nesrečno, da si je zganil zatilnik in si poškodoval mozeg. Potem je mesece dolgo trpel grozne bolečine v rokah; še sedaj, čez leto dni, ga roki peče, da si jih mora drgniti s trdo krtačo za pod. Za deset let se je v kratkem postaral prej tako gibčni in silno delavni mož. — Neko gospodinjstvo je nenadoma pričel boleti prst in otekla je roka, da je morala kljub mazilu več tednov ležati. Vse mogoče načine zdravljenja poskušajo ljudje, ko bi v velikih slučajih pomagalo preprosto sredstvo. V tem oziru izveš od bolnikov o prav čudnih zdravlilih: o mačjem in pasjem mesu, pečenem ali kuhanem celo v bolnikovi vodi, o sveži mačji ali pasji koži, ki jo mora imeti bolnik tri tedne na prsih, da hudo smrdi, o zavživanju lastne vode in o več sličnih. — Neka žena je zbolela vsled prevelikega razburjenja. V bolnišnici je na porodu izgubila toliko krvi, da jo je mogla rešiti le tuja kri. Dal je je poldrugi liter nje lastni mož železničar, ki pa vsled tega 14 dni ni mogel iti na delo. — Gospo s kolodvora so v vlaku napadle grozne bolečine. Mož jo je takoj prepeljal v bolnico, kjer so pri operaciji našli v žolčnem mehurčku baje čez 800 kamenčkov. — Dekle je pred tremi leti na polju premočil dež. Ni se zmenila za to. Sedaj že čez leto dni ne more na noge. Reva mnogo trpi in pogosto niti z rokami ne more delati. Če še omenim že leta hromo gospodinjstvo mater in slaboumno kmečko dekle, je naštetje za mali kraj dosti revščine. Koliko pa bi izvedel šele, ko bi prišel zdravnik, ki je na glasu, da more ozdraviti vse bolezni in slabosti?!

Otrovca. (Zlata poroka.) Majhna vasica je, tik ob izlivu Borovnice v Dravo, kjer je v nedeljo 17. t. m. oznanjalo veselo pokaenje topičev redko slavnost, ki se je vršila pri Orancu. Zlato poroko, ta izredni jubilej sedanjih časov, sta

PODLISTEK

Kovač Franc:

Zadnji čarovniški proces na Važenbergu.

(Nadaljevanje.)

Polagoma so prihajale kočije z ostalimi povabljenimi gospodi: na črnem vrancu je prijezdil rajneški in končno so bili v gradu zbrani vsi povabljeni, med drugimi tudi velikovski cesarski sodnik dr. Jurij Wolfgang Tschabuschnig z asesorjem Pongracem Reschenauerjem. Vsakega posebej je pozdravil gospod Sigmund in ga odvedel v hišo. Gospodje so si podajali roke, se priklanjali in si ponujali tobaknice. Oblečeni so bili v črne hlače iz irhovine, v visokih škornjih z ostrogami, imeli so debele zimske suknje podvlečene s finim krznom, na glavi tople kučme iz kunovine ali sobolovine, okrašene z dolgimi orlovimi in sokolovimi peresi. Ker so bile v tedanjih časih lovške puške zelo težke in nerodne, je vsak gospod vzel s seboj še hlapca, ki je bil na lovu vedno v njegovi bližini ter nosil rezervno puško, smodnik in svinec. Gospodje so sedeli za mizo, se krepčali, šalili in glasno smejali, dokler ni dal vicečim znamenja za odhod.

Hlapci so držali na uzdah osedlane konje, ki so bili nepotrpežljivo s kopiti ob tla, ondi so zopet mirili pse, ki so komaj čakali, da jih iz-

puste nad divjačino. Po tri ali štiri skupaj zvezani na tanki verižici ali jermenu so se začeli med seboj grizti in glasno lajali, dokler jih ni valpet Hubert s krepkimi udarci z bičem vsaj za nekaj časa pomiril. Oskrbnik zatrobi v rog in hlapci odpeljejo konje, da jih gospodje pred gradom zasedejo. Nato odhiti na spodnje dvorišče, da gonjačem zadnja navodila, kje naj se postavijo. Nekaterim je izročil po tri ali štiri pse, da jih peljejo na zbirališče, drugim je ukazal, naj nosijo gospodom puške in torbe s strelivom.

Vsi so takoj molče ubogali, le Hubmanov Foltej se je danes nekaj obiral in počasi vstajal s klade pred hlevom, na kateri je sedel. Nekam jezno in zamišljeno je zrl pred se. A v istem trenutku je zažvižgal oskrbnikov bič in se opletel Foltejevega hrbta, da bi od bolečine in sramote kriknil, če bi bil sam.

„Ti bom nekoliko razgnal tvojo leno kri po žilah. Misliš, da bom tebi še posebej ukazoval?“

„Saj bom, saj bom, gospod oskrbnik,“ je odvrnil Foltej uslužno in planil kvišku, ne videč, da se mu tovariši zlobno smeji, spominjajoč se njegovega bahatega govorjenja.

Vsak je namreč rajši hitro ubogal. Kdor je kazal le količkaj upornega duha, tega so takoj izročili cesarskemu komisarju, ki je tedaj imel v Velikovcu na Glavnem trgu postavljen šotor in nabiral vojake. Cesar je rabil mnogo vojakov. Na Španskem je divjal že 15 let krvavi boj, kri je tekla na Laškem in zadnji čas so se

začeli gibati Turki. In kogar je dobil cesarski komisar v roke, ta ni prišel nič več z lepa domov. Utaknili so ga v vojaško suknjo, poslali v Celovec v zbirališče in ko so novince izvežbali v bojevanju, so jih takoj poslali nad sovražnika. Tam se je moral bojevati, dokler je bil sposoben, oziroma dokler ni v boju padel. In če je postal pohabljen in nesposoben, so mu dali lajno, da se je na ta način preživel s pomočjo milodarov.

Tudi v Velikovcu je na Glavnem trgu postavil cesarski komisar šotor in razvil cesarski prapor. In v šotoru so sedeli pri mizi v sijajnih oblekah štiri podčastniki, jedli, pili in godli. Na mizi pred komisarjem je ležal kupček zlatnikov in srebrnikov, blesketajočih se v solčnih žarkih. Mimo idočim fantom, ki so radovedno postajali pred šotorom, so podčastniki ponujali vina, jih prijazno vabili, naj vstopijo v cesarsko vojsko, obljubljajoč in opisujoč v živih barvah ugodnosti vojaškega stanu. In res je marsikaterega fanta, ki ni imel novca v žepu, premagala želja po denarju, drugega zopet je mikala lepa vojaška obleka, da je omamljen od močnega vina v lahkomišljenosti, da še sam ni dobro vedel kdaj, naredil križ na ponujeno listino, na kar je dobil v roke nekaj denarja. In takega lahkomiselneža so v bližini se nahajajoči naborni vojaki takoj prijeli in odpeljali na zbirališče v Celovec. Za tistega, ki se je zapisal v soldaško službo, ni bilo potem nobene pomoči več. Zato je rajši vsak podložnik hitro ubogal in tudi kaj pretrpel in prenesel, samo da mu ni bilo treba iti k vojakom vse življenje.

obhajala v najboljšem razpoloženju Valentin in Marija Primik. Pred petdesetimi leti, na ravno isti dan, sta stala pred oltarjem glinjske farne cerkve in si dala obljubo, da bosta skupno živela veselo, pa tudi skupno premagovala križe in težave zakonskega življenja, kar sta izpolnila vzorno. Ganljivo je bilo, ko jima je to predložil domači g. župnik in prav svečano je zadonela pesem „Sveta noč“, ki jo je zapel borovelski pevski zbor. In vsem udeležencem tega častnega dneva, sorodnikom in znancom, je prišla želja in voščilo prav iz srca, da bi se zopet videla na biserni poroki.

St. Jakob v Rožu. (Smrt.) V Srejah je umrla po dolgi in hudi bolezni šele 28 let stara žena in mati Marija Krug. V Svatnah pa je umrl stari Mikl v visoki starosti 81 let. Počivajta v miru!

St. Jakob v Rožu. (Poroke.) V zadnjem času smo se prav pridno mogli in ženili, Šervecijev Nandi je prišel iz Amerike in peljal s seboj za spremljevalko skozi življenje Birtičev Zalo iz Loč. Kovačev Joze iz Podgrada je stopil v zakon z gostilničarko Marijo Božič. Franc Lesjak iz Podkrajja je vzel Marijo Suher za ženo. Mizar Ernest Hafner si je izvolil za zakonsko družico Schillerjevo Micko; njeno sestro Urško pa je Franc Zupan vzel s seboj na Jesenice. Železničar Anton Lesjak si je izbral Šervecijev Dima, Jožef Ulbing iz Vaz pa Šervecijev Pavlo. Na veliko srečnih in veselih let!

Kratke koroške novice. Celovec: V parku na Vetrinjskem obmestju je bil 17. t. m. odkrit Koschatov spomenik. — Tečaj za konzerviranje mesa se vrši 2. in 3. decembra 1929 in 13. in 14. januarja 1930 v deželni gospodinjstvi šoli v Celovcu. Prijavitelj se je pri ravnatelstvu te šole. — V Trdnji vasi pri Celovcu je osebnostni vlak povozil voz in konja. Konj je bil takoj mrtev in voz se je razletel na drobne kosce. Ozemlje je na tem mestu slabo pregledno in voznik Zechner je pripeljal ravno na sredino tira, ko je privozil vlak. V zadnjem trenutku je še srečno skočil z voza. — Dne 16. t. m. so na Koroškem 3353 podpiranih brezposelnih, za 654 od prejšnjega tedna več. Število brezposelnih se strahovito množi. — Ostali kraji: Sejmi v mesecu decembru: 2. Velikovec, St. Vid ob Glini, 18. Beljak, 27. Labud. — Kaplan Gsöls se je ponesrečil s svojim motornim kolesom in si pri tem zlomil nadlehtnico. — V vilo Anderke v Spodnjih Jezercih je bilo ponoči na 12. t. m. vlomljeno. Tatovi so odnesli več perila, sukno, puško, gramofon, 45 plošč in par čevljev v skupni vrednosti 1300 S. — V borovelski jeklarni se je ponesrečil Mihael Turk iz Resnika. Morali so ga prepeljati v celovško bolnico. — Posestnikovemu sinu Josipu Polancu v Gradišču pri Libeličah je eksplodirala dinamitna kapica. Polanc si je pri tem poškodoval levo oko in členke leve roke. Zdravi

Gonjači so odhiteli proti Vogljam skozi Saugraben, zmazali sneg je škripal pod njihovimi nogami in se v solčnih žarkih blesketal kot potresen z nebroj biseri. Nepotrpežljivi psi so silili naprej, da so jih morali z vso silo držati nazaj. Gospodje so zasedli konje in v počasnem diru z vicedomom na čelu oddirjali za kmeti, pomenkujoč se o lovskih zadevah. Začudenost so stare lesene hiše gledale tujo gospodo in marsikateri kmet, gredoč mimo svojega doma, si je mislil, da bi bilo danes bolj ugodno ležati za pečjo kot pa tlačaniti gospodom. A ni bilo časa za postajanje, valpet Hubert je imel ostro oko in njegov bič, če zažvižga, se tesno oprime hrba kakor kača. Marsikdo ga je že izkusil in on je z udarci radodaren, posebno danes, ko je toliko tujih gospodov tukaj. Z ostrimi in kratkimi besedami je dajal navodila, ki so se izvršila točno in brez ugovora. Posebno goreč v izpolnjevanju oskrbnikovih ukazov je bil danes Hubmanov Foltei.

Gospodje so se gredoč nekoliko ustavili pri Ramšiselnu, kjer so poklicali gospodarja, da odjezdi z njimi, ko so se kmetje že zbrali na mestu, ki ga je določil Hubert. Ponižno so se kmetje odkrili, ko so prijezdili gospodje. Ko lovci razjašejo, se po kratkem odmoru razpostavi vsak na svoje mesto. Z vsakim lovcom je šel oroženosec, noseč za gospoda po dve puški in torbo s strelivom. Slednjič porazdeli Hubert gonjače v posamezne gručice in jih razpošlje tja čez Brankovec, Škofljico in celo v Svaig.

(Dalje sledi.)

se zdaj v bolnišnici. — Koroški deželni zbor je sklican za 28. t. m. na dvodnevno zasedanje, predvsem radi tega, da se odkaže proračun za l. 1930 finančnemu odboru. — Deželna vlada je 22. t. m. sklenila, da se izvoli pripravljalni odbor, ki bo vodil vse priprave za primerno proslavo 10letnice plebiscita. V odboru so: dr. Lemisch, Kermaier, dr. Angerer in dr. Zeinitzer.

DRUŠTVENI VESTNIK

Trink, trink, Brüderlein trink!

Vsi jo poznate, to pesem; na plošči jo igra že vsak gramofon, v mestu jo razume zažvižgati brezhibno vsak črevljarski vajenec. Rodila se je kajpada v mestu, a je nepričakovano hitro napravila turnejo tudi po deželi. Morda zbog tega, ker poje o brezskrbnem vživanju, o vinu in veselju. Sicer je pravo besedilo nemško, a čudno: celo slovenski prevod nepoznane umetnika-prevajalca je čuti že marsikje.

Pij, bratec, le pij! Se vam li ne zdi, kot da bi svet živel v neki vrsti omamljenosti, pijanosti? Drvi in hiti, za denarjem bega, po vživanju kriči, hrupnega veselja hoče, vpije in toži. Po vojni se je število gostiln podvojilo in potrotilo, kot gobe po dežju so zrastle razna zabavišča, v pustu in postu se vrstijo veselice in venčki; kar je bilo ljudstvu nekoč luksuz, postaja danes neobhodna potreba. Vsak si želi udobnosti življenja, a ji ne ve niti kraja niti mej. Li ima še kdo toliko volje, da bi obsedel vsaj pri eni sami knjigi in jo prečital in ne samo prelistal? Kdo zna v resnici ceniti kak list in njegove članke? Kateremu je predavanje užitek in ne muka, čigavo stremljenje po izobrazbi je večje od želje po zabavi? Resnica je, da je človek že po naravi nagnjen k slabemu, a danes izgleda, da je človek nagnjen sploh samo še k slabemu, ker primanjkuje vsake odporne sile. Omamljen tava človek naprej in ne ve ne kod ne kam. Zato pa: Pij, bratec, le pij!

Steckenpferd-Lilienmilchshampoo:

Čudežna mehkoba, svilen blesk in skrivnosten vonj las so uspehi tega idealnega sredstva za negovanje dečje glave. 57

Marsikdo bo k tem našim besedam priponil: „Moralpredigt.“ A ni treba imeti ravno veliko slame v glavi, da spoznaš, da niti ni treba k gornjim mislim nikakih verskih motivov. Samo veselje in ljubezen do življenja na tej naši zemlji nas morajo voditi ob gornji misli do upravičenega strahu pred posledicami. Primerjaj rod za rodom, šteje naraščajoče število bolnikov, kljub vedno večjemu številu zdravnikov in bolnišnic, prideni k temu številu še množico duševnih in telesnih kretenov, pripiši propadajoče število rojstev, vrzi na tehtnico število onih, ki bežijo v strahu pred trdim, nerazvjenim podeželskim življenjem v mesta, preštej te, ki gredo morda na slepo srečo iskat kruha v tujino, poglej v družinsko življenje, in potem seštevaj, računi, in ne sklepaj na jutri, marveč na desetletja! Tako prideš na lep način do spoznanja, kako umira ljudstvo.

Da bi vstal kje velik in prevdaren mož, bi razumel celiti vso to rano, ki razjeda tudi že telo mladega rodu, srce vstajajoče generacije. Da bi mu zaklical besede: Kvišku glave, mladina, več volje v uspeh in še več življenske sile! Da bi ta danes še zdravi, mladi rod ne klonil svoje glave in se učil samo dvomiti in obupavati. V svet malodušja in črne pesimizma se rodi in postane nezadovoljen s sabo in s svetom. Njegovo poslanstvo pa je vendar, da postane in ostane zdrav otrok solnca!

Zato in samo zato pa imaš veselja, ko vidiš med nami še navdušenje mlade družbe pri vajah za novo igro, zato lahko črpaš upanja, če zreš mlado četo vrlih pevcev, ki prednašajo v svoji pesmi tudi svojo življensko silo. Zato pa tudi smeš gledati z novo nado v bodočnost, če vidiš v teh naših družtvih vsaj še nekaj zlatega idealizma in lahko si vesel vsakega, tudi najmanjšega dela, ker je vse to samo odsev močnega upanja v mladih srcih.

Bilčovs. Razstava kmetijsko-gospodinjstkega tečaja se vrši v nedeljo dne 1. decembra pri Miklavžu v Bilčovsu od osmih zjutraj do

šestih zvečer. Razstavljeni predmeti se prodajajo. Naj nas tokrat posetijo vsi, kogar zanimajo uspehi naših strokovnih tečajev. Popoldne ob pol treh nastopi istotam združeni pevski zbor iz Bilčovsa in Loge vasi pod vodstvom g. Pavleja Kernjaka in prednaša pesmi svoje turnee; sodeluje tudi naš vrli baritonist g. J. Mosschwitz.

Globasnica. V nedeljo dne 1. decembra se vrši v Šoštarjevi gostilni razstava kmetijsko-gospodinjstkega tečaja z bogatim popoldanskim sporedom. Opozarjamo na tozadevni oglas.

Slovenski krožek na Dunaju priredi svoj letošnji Maklavžev večer v nedeljo dne 8. decembra 1929 v društvenih prostorih, hotel Fuchs, Mariahilferstrasse 138. Kakor lani, bo tudi letos nastop Miklavža in obdarovanje glavna točka celotne prireditve, ki bo gotovo še lepše uspela kakor lani; kajti sedaj imamo precej več prostora na razpolago, tako da se bo i za otroke i za plesavce našel primeren prostor. Slovenski krožek namenoma ne objavlja točnejšega vzporeda, kajti na ta način bo interes za prireditev gotovo mnogo večji in tudi potek prireditve bo mnogo bolj uspel. Vabimo vse dunajske Slovence, da se večera sigurno udeležijo; posebno je to vabilo na tem mestu namenjeno onim, ki niso včlanjeni pri nas, ali pa so menjali naslov, tako da jim ne moremo dostaviti posebnih vabil. Darila za obdarovanje se sprejemajo v društveni dyorani od 17. do 18½ ure. Začetek točno ob 18½ uri. Vstopnina prostovoljna. Na svidenje! —č.

NAŠE KNJIGE

Dr. Mihael Opeka, **Jagnje božje**, dvanajst govorov o daritvi sv. maše. Ljubljana 1929. Založila prod. K. T. D. H. Ničman. 110 strani; stane 18 Din, po pošti 1,50 Din več. Opekove govore ni treba več posebej priporočati. Saj ga najbrž ne bo več slovenskega pridigarja, ki bi ne poznal in cenil in tudi izkoriščal zakladov cerkvene zgornosti slovitega govornika v ljubljanski stolnici in učitelja homiletike na ljubljanski univerzi. Ta zadnja Opekova homiletična knjiga pa zasluži vsled svoje aktualne vsebine posebno pozornost in priporočilo. Koroški duhovniki smo sklenili na svojem septemborskem kvaternem sestanku naše „Sodalitas“, da hočemo še tekom te zime v par „liturgičnih pridigah“ uvesti verno ljudstvo v lepoto obreda daritve sv. maše. V ta namen nam je ta knjiga prav posebej dobrodošla kot klasičen zgled, na kak način se da liturgija svete maše kratko, jedrnat, praktično homiletično izrabiti. Opeka obravnava obred sv. maše v 5 govorih. V 6 predhodnih govorih obdela temo: bistvo, namen in blagoslov sv. maše, kratko obrazloži kraj, čas, obleko za sv. mašo. V zadnjem, 12. govoru reši v dobri, poljudni argumentaciji problem: liturgija in jezik.

Rajske strune, zadonite! 20 starejših božičnih pesmi in 3 božični odpevi za mešani zbor. Zbral in založil župnik Viktor Čadež, Mekinje, p. Kamnik. Partitura stane s poštnino vred 2,50 S, glasovi po 60 g. Pri naročilu od založnika je treba poslati denar naprej. Dobi pa se tudi v upravi našega lista za isto ceno. Namen izdaje je, da se ohranijo one naše božične pesmi, ki so v resnici melodijozne in bi jih bilo škoda, če bi se pozabile. Po pesmih „Rajske strune zadonite!“ in „Razglašenje Gospodovo“ je zastopan tudi koroški Slovenec Valentin Štolcer. Po prvi teh dveh pesmi je imenovana cela zbirka. Pesmi so prav porabne in njih nabava se izplača. Najbolj bodo pač ugajale Skrbinceve „Kaj se vam zdi“ in „Zveličar nam se je rodil“, dalje Levičnikove „Prišla je noč“ in „Sveta noč“ in tudi Kramarjevi „Trije odpevi pri lavretanskih litanijah“ se bodo udomačili. Zbirko našim organistom prav toplo priporočamo.

Vodnica na malem potu. To je naslov knjižice, obsegajoče 63 strani, ki so jo letos priredile in založile Karmeličanke na Selu pri Ljubljani. Spisana je v obliki dvogovora med „Vodnico“ — Malo sv. Terezijo — in „potnico“, ki hodi po „mali poti“ pod vodstvom Male sv. Terezije „brez ovinka“ kljub vsem oviram in padcem „pogumno naprej“ po „bližnjici“ do cilja in viška. Knjižica je zelo primerna za božično darilo. Stane 78 g. Glede naročbe te dragocene knjižice se lahko obrnete na Karitassekretariat, Celovec, Viktringerring 26-I.

Mesečnik „Das Motorrad“ se je med motornimi kolesarji radi stvarnega vodstva, obsežne in okusne vsebine zelo priljubil. Obravnava stalno dirke in potovanja z motornimi kolesi, kakor tudi vse panoge motornega kolesarstva. Zato je izmed vseh strokovnih glasil tudi najbolj razširjen. V listu je najti vse, kako si je pomagati pri poškodbah in manjših popravilih. V to svrhu ima posebno rubriko „Kako si pomagamo?“ in je glasilo Zveze avstrijskih motornih kolesarjev. Naši naročniki dobijo, če se sklicujejo na naš list, izvod lista na ogled od založništva: H. Kapri & Co., Wien, VII., Burggasse 6.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 10. oktobra 1929.

(Konec.)

Razstava v Solnogradu.

Na razstavo v Solnogradu v dneh 31. avg. do 2. septembra se je poslalo s Koroške 16 konj in 25 goved. Konji iz Solnograda so bili težji kakor koroški. Koroška je imela srednje težke, a našla je tudi koroška zbirka splošno priznanje. Žrebci so bili manj dobri, kobile pa so bile solnograškim enakovredne. Koroška je dobila šest prvih, devet drugih in eno tretjo nagrado, dobila je večino zmagovalnih nagrad in dragih nagrad v denarju, tako da so bili konjerejci zelo zadovoljni. Razstava bo ljudi vnmala za napredno konjerejo in bo tudi pomogla, da se bodo konji zopet lažje prodajali.

Haflinger-konji.

Konjerejski odsek je opozarjal, da težki noriški konji na Koroškem niso povsod porabni in da potrebujemo lažje plemo, ki si ga naj kmetje sami redijo. Zato se priporoča Haflinger-konj, ki je doma v južni Tirolski, konj, ki dobro vleče, pa se lahko porabi tudi za tovarjenje. Država kupi vsako leto nekaj teh žrebet, ki se potem redijo v žrebčarni Piber. Treba bo v deželo dobiti nekaj kobil. Prihodnje leto jih dobi Koroška.

Na Osojskih Turah.

Na Osojskih Turah se redi 19 dveletnih in 5 enoletnih žrebcev, ki delajo dober vtisk in se lepo razvijajo. Lani se jih je redilo 24. Dne 15. septembra se je vršil v Trgu tržni dan za konje. Država je kupila 13 žrebcev (iz Osojskih Tur), cena jim je bila 3500 do 5000 S. Od teh trinajst se jih bo na Koroškem rabilo 10. Letos se je za Ture naznanilo izredno veliko število žrebcev, četudi je Solnograška napravila svoj žrebčji dvor. Na Osojskih Turah je zdaj 24 žrebcev, 10 koroških, drugi iz Pincgava. Enoletni so zelo lepi in bodo zelo pripravi za razstavo. Za krmljenje se plača v letu 800 S za vsakega konja.

Konji na deželni razstavi.

Konjerejski odsek se je razgovarjal tudi o deželni razstavi v prihodnjem letu. Razstavljenih bo samo 100 konj, in sicer 15 noriških celakov, 65 kobil ter 20 toplokrvnih žrebcev in kobil. V jeseni se bo začelo s pregledovanjem.

Živinoreja.

Dne 23. avgusta se je vršilo posvetovanje živinorejskega odseka na Litzlhofu. Govorilo se je o pripravah za razstavo 1930. V Solnograd se je poslalo 25 goved, ki so se vzela z Gornje Koroške. Zbirka je bila izborna in je dobila 17 prvih, 3 drugih in 3 tretjih nagrad, potem 4 zmagovalnih nagrad, za molzečnost 8 prvih nagrad in eno drugo. Za molzečnost se je dobilo še troje zmagovalnih premij. Dobro je bilo, da se je živina za razstavo pravočasno izbrala; tako je bilo ljudem mogoče, jo še nekoliko bolj nakrmili, ker najlepše kosti ne delajo vtisa, ako na njih ni obleke. Reklo se je v Solnogradu samo, da je koroška živina nekoliko pretežka; ali na Koroškem se pač redi še vol za vprego, ko se v Solnogradu vprega samo konj. Koroškim živinorejcem se sme k uspehom čestitati.

Kako žival vleče.

Na razstavi v Solnogradu se je tudi poskušalo dognati s strojem, koliko vprežen konj ali vol vleče, in kako vztraja. Te tekme se udeležilo 7 parov noriških konj in 3 pari volov. Najboljša je bila vprega Stieglove pivovarne v Solnogradu. Dognalo se je, da noriški konj dobro vleče. Voli pa niso toliko potegnili kakor konji.

Deželna razstava 1930.

Razstava se bo delila v šest skupin: za živino, konje, drobnico, mlekarstvo, čebelarstvo, ribarstvo. Obseg ne bo toliko kakor nekdanji pri prejšnjih razstavah. Razstava naj kaže, kako domača plemena napredujejo, zato se bo bržkone sivo izključilo (ki jo redijo samo nekateri graščaki).

Plemenske junice.

Za razdelitev plemenskih junic je na razpolago 25.000 S. Razdelile se bodo v Labudski; St. Andraž jih dobi 36, St. Stefan 22, Reichenfels dobi 6000 S, naj se nakupi junic z Gornje Štajerske.

Svinjereja.

Poljedeljsko ministrstvo je za svinjerejo obljubilo večji znesek. Ta se tako porabi, da se ljudem posreduje nakup plemenskih prašičev, da se podpira svinjerejske zadruge, da se nastavlja merjasce in zboljša svinjske hleve. Ljudem se je letos že posredovalo 416 plemenskih prašičev, 141 plemenitih, 245 domačega zboljšanega plemena. Iz Nemčije se je naročilo 11 merjascev in 24 svinj. Ko bodo ljudje začeli pitati svinje, bo treba, da se redi v posamnih krajih enakomerno. Določilo se je, da se naj plemeniti prašiči redijo v Spitalu, Gornji Beli, Milstatu, Sovodju, Beljaku i Celovcu. Zboljšano domače plemo pa se naj redi v Greifenburgu, Labudski, Ziljski, Št. Vidu, Velikovcu. Tako se približno redi že zdaj. Treba bo zboljšanje svinjskih hlevov podpirati z deželnimi sredstvi. Betonski hlevi so za nič, treba lesenih hlevov, ki naj bodo prav priprosti.

Kako se svinje pravilno pita.

Ako se pita z žitom, potrebuje prašič, da zraste, od 20 na 100 kg žitnega zdroba 312 kg, ribje moke 14 kg, mesne moke 11.2 kg, 90 kg stane torej 102 S, kilo 1.10 stroškov za krmo. Daje se pa: prva dva meseca 33% žitnega zdroba, 7% ribje, 10% mesne moke, potem tri mesece 92% zdroba, 4% ribje, 4% mesne moke, zadnji mesec 97% zdroba, 3% ribje moke. Če se pita s krompirjem, se potrebuje 105 kg zdroba, 14 ribje, 27 kg mesne moke in 800 kg krompirja. Krompir se pri tem uporabi pri sedanjih mesnih ceni z devet groši kilo. Letos bi se splačalo pitati z žitom, ali ljudje nimajo denarja, da si kupijo krmo. Ko se krompirja ne more prodajati, bi bilo priporočati, da se krompir daje tudi vprežnim konjem. V Nemčiji se že ves čas daje vprežnemu konju na dan 15 do 20 kg kuhanega krompirja mesto žita.

Kmetijske šole.

V kmetijske šole se je javilo oz. sprejelo gojenec: V Celovcu se jih je za prvi letnik javilo 105, sprejelo 50, v drugem letniku jih je 38. Na Litzlhofu se jih je javilo za prvo leto 52, sprejelo 45, v drugem letniku jih je 34. Pri Hoprišanu se jih je javilo 28, sprejelo 18, v drugem letniku jih je 30. Na Tancenbergu se jih je za prvi letnik javilo 15, za drugi letnik 22 in so se vsi sprejeli. Tu bi bilo še nekaj prostora. Za gospodinjke šole se je javilo v Drauhofenu 42, sprejelo 33, v Celovcu javilo 42, sprejelo 31. Šola v Wolfsbergu se začne šele novembra meseca.

Beljaške tržne cene. Zelenjava: beli ohrovt 30, rdeče zelje 50, kapus 40, cvetača 160, koleraba 20, korenje 40, repa 20, pesa 40, čebula 50 g, česen 2,20, hren 3,20 S, špinača 80, krompir 16, kislo zelje 60, kisla repa 50 g za kg. Sadje: namizna zabolka 1, namizne hruške 1, grozdje 3,20 S, jabolka za kuho 60, hruške za kuho 60 g kg. Meso: goveje 3,40, telečje 3,60, svinjsko 3,80, jagnjedje 2,60, prekajeno 4,80 S za kg. Jajce 25 g komad. — Cene v celovski in beljaški klavnici: vol 3,20—3,45, telice 3—3,30, mlade krave 3—3,10, stare krave 2,60—2,80, pitani biki 2,90—3,10, biki za klobase 2,60 do 2,80, drobnica 2—2,30, mesne svinje 2,90—3 (žive pripeljane), 2,80—2,90 S (mrtve dobavljene) za kg.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Avstriji odpade na vsakega prebivalca na leto 22,8 pisem, na Holandskem 19,6, v Švici 17,2, na Angleškem 12,2, v Nemčiji 11 in v Italiji 3,9. Pri nas se tedaj največ piše. Za pisemski promet se je lani izdalo v naši državi 74.092.137 S. — Dunajske visoke šole so bile 18. t. m. zopet otvorene. — Računa se, da bo Alpine Montangesellschaft odslavila 6000 delavcev. — 25. t. m. so pričeli v

Stockerau zopet delati. Nemčija: Iz Berlina je pobegnil ugledni odvetnik in notar dr. Aron. V pismu priznava, da je poneveril ogromne vsote sirotinskega denarja. Pred svojim odhodom je še dvignil 60.000 mark in vzel s seboj velike kovčke oblek. 13. t. m. pa se je s svojo ženo zastrupil v nekem hotelu v Carigradu. Aronove poneverbe znašajo nad 2 milijona mark. — V Aachenu je porodila neka ženska v tamošnji porodniški dvojčka, ki sta v spodnjem delu telesa zraščena skupaj in ki imata tri noge. Zdravniki zatrjujejo, da ostaneta živa. — Jugoslavija: Vlada je razpustila Kmetijsko družbo za Slovenijo, ker je gojila strankarstvo. Novo ustanovljena Kmetijska družba je predhodnica Kmetijske zbornice. Član more biti vsak kmetovalec, ki ima najmanj eno govedo ali pa resnični kmetijski strokovnjak, ki živi od svojega strokovnega poklica. — Mesto Sarajevo je prodalo Amerikancem 150 let star in 18 m visok hrast za 40.000 dolarjev. — Ostale države: Radi izvajanja agrarne reforme na Poljskem je prišlo do velikih kmetijskih izgrediv v vasi Javornik. Približno 500 kmetov je napadlo agrarne uradnike pri merjenju in jim razbilo nove aparate v vrednosti 5000 zlatov. Inženjerji in delavci so se morali umakniti. — Nemiri na visokih solah so se pojavili tudi v Pragi in Berlinu. V Pragi so zaprte vse visoke šole. — Iz Rusije se hoče izseliti več tisoč nemških in 50.000 grških kolonistov. 2000 nemških izseljencev je prišlo že do Moskve, odkoder pa so jih poslale sovjetske oblasti nazaj. Nemčija je voljna sprejeti 4000 teh kmetov in jih spraviti v Kanado.

ENONADSTROPNA HIŠA
na Spodnjem Koroškem se takoj prodaja. Obsega 3 sobe, 2 kuhinji in hlev. Vse zidano in z betonskim stropom. Poleg tega nekako 40 m² gumna, pod tem enak prostor za vozove in kolnica. Ker zidano šele 1927, 20 let davke prosto. Dopise pod „Pocen“ na upravo lista.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1930,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračun.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštno določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobornice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejne na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijaki Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabele hektarov v orali; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepis važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

112

VABILO

k razstavi

izdelkov kmetijsko-gospodinjkega tečaja
V GLOBASNICI

ki se vrši

od osmih zjutraj do šestih zvečer
v prostorih gostilne Šoštarjeve.

Razstavljeni predmeti so na prodaj o pri
tečaju.

Spored popoldneva (ob štirih)

1. Pelje domačega zbora.
2. deklamacije.
3. solospjev.
4. prizor „Dekle in domovina“.
5. govor.
6. Miklavžev večer.

Vsi, ki cenite trud domačih deklet in
spoštujete domače delo, ste iskreno
vabljeni!

135